

Katbjerg Odde

-en af naturens perler!

Fuglelivet

Fra Katbjerg Odde kan man opleve meget af det fugleliv, som knytter sig til Mariager Fjord. Man har gode oversigtsforhold mod både øst og vest i fjorden. Fuglelivet skifter året rundt og følger årets rytme. I vintermånederne raster et stort antal svømmefugle i fjorden. Fjorden er et af Danmarks vigtigste områder for arter som *lysbuget knortegås* og *sangsvaner*. Fra Katbjerg Odde er der gode muligheder for på tæt hold at observere fuglene, der trækker gennem fjorden.

På strandengen kan man om foråret iagttage forskellige arter af vade-fugle, som søger føde i strandkanten. Specielt på selve oddespidsen står der ofte større flokke af fugle. Vadefugle som *almindelig ryle*, *rødben*, *dobbelt bekkasin* samt *vibe* og *strandskade* vil være de hyppigst forekommende arter.

Naturplejen

Naturplejen på arealet er fastlagt i en plejeplan og udføres i samarbejde mellem Århus Amt og ejerne. Formålet med plejen er at vedligeholde eller genskabe den naturlige overdrevsvegetation. Der er foretaget større rydninger af skrænter, der var under tilgroning. De botanisk mest værdifulde arealer drives i dag uden gødskning. Desuden er der opsat hegn og etableret græsning på dele af det fredede areal. Afgræsningen er en forudsætning for områdets lyskrævende plantesamfund.

- Blishøne
- Brushane (Foto Chr. A. Jensen)
- Dobbelt bekkasin (Foto Chr. A. Jensen)
- Sangsvaner (Foto Chr. A. Jensen)
- Strandskade (Foto Chr. A. Jensen)
- Gravand

Planter

Botanisk er der tale om et af de højst værdisatte områder i amtet. Et stærkt kuperet areal ud mod fjorden rummer en mosaik af forskellige naturtyper på såvel tør som fugtig bund. Skrænternes overdrev indeholder både kalkelskende arter som *lav tidsel*, *hjertergræs* og *dunet vejbred* samt arter knyttet til sandet, næringsfattig jordbund som f.eks. *guld-blomme* og *kattefod*. I området findes desuden to vældkær beliggende på en nordskræning. Der er i området registreret over 300 plantearter heriblandt ca. 30 arter af træer og buske.

Orkidéfryd

Katbjerg Odde er bl.a. kendt for sine imponerende bestande af orkidèer. *Tyndakset gøgeurt*, som findes på den nordvendte skrænt, blomstrer som den første i maj. De hvidblomstrerede *skov- og bakke gøgeliljer* er fremme i juni, hvor de ved nattetide sender velduftende signaler til de langsnablede insekter, der bestøver dem.

I de vældprægede kær findes store bestande af *maj-gøgeurt* og *skov-gøgeurt*. *Maj-gøgeurt* blomstrer, som navnet antyder, fra midt i maj, og *skov-gøgeurten* kommer i blomst i begyndelsen af juni. I starten af juli kan man finde smukke blomstrende eksemplarer af den sjældne *sump-hullæbe*.

OBS! Ifølge en særlig bekendtgørelse er samtlige orkidéarter fredet i hele landet. Planterne må hverken plukkes eller opgraves.

- Dunet vejbred
- Maj-gøgeurt
- Sump-hullæbe
- Engblomme
- Kornet stenbræk

Til gæsten i det fredede område

Selvom du færdes i et fredet område med offentlig adgang, bør du være opmærksom på, at jorden i de fleste tilfælde er privatejet og stadig anvendes til land- og skovbrug. Her gælder naturbeskyttelseslovens almindelige regler for færdsel i naturen. Særligt understreges, at færdsel i området sker på eget ansvar - også på arealer med græssende dyr. Inden for fredningen må du færdes på hegnede naturarealer.

Naturbeskyttelseslovens almindelige regler

Der er adgang til at gå og cykle:

- På anlagte veje og befæstede stier i det åbne land og i skove.

Der er adgang til at gå og opholde sig:

- I offentlige skove - også uden for vejene
- I private skove - kun på veje og stier
- På udyrkede arealer - der ikke er hegnede
- På strandbredder uden for landvegetationen.

Private områder har begrænsninger

- Man må ikke gøre ophold inden for en afstand af 150 m fra beboelsesbygninger i skove og på udyrkede arealer, på privatejede strande i en afstand af 50 m.
- Der er kun adgang fra kl. 7 til solnedgang (nov.- feb. fra solopgang til solnedgang).

Kollektive transportmuligheder

Til området kører buslinie 234 (Hobro - Mariager)

Stierne

Stierne i området er primitive, idet man kun har ønsket at sikre, at ruterne er fremkommelige. Ruterne er afmærkede med lave træpæle påsat et symbol. Gummistøvler kan være nødvendigt fodtøj på stierne i våde perioder samt i perioder med skovarbejde.

Tips til turen

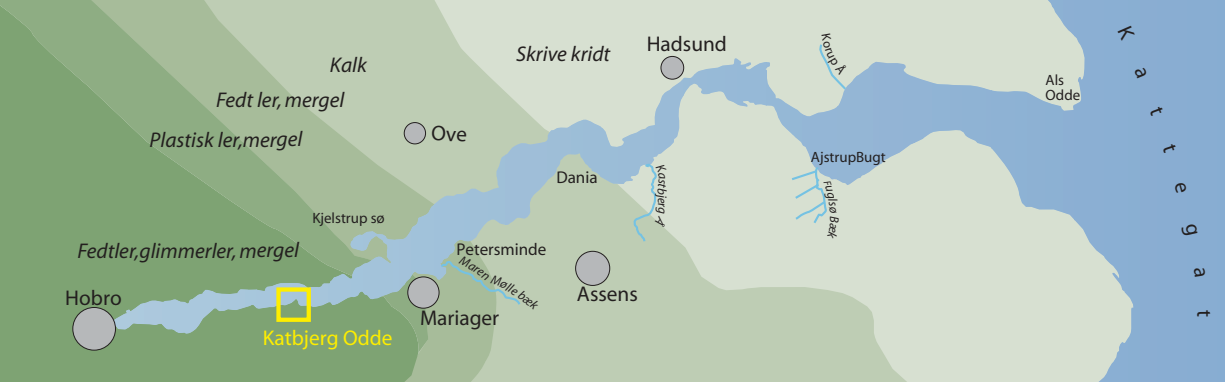
En kikkert er god at have ved hånden, hvis du er fugleinteresseret.

Ved hensynsfuld færden er du med til at værne om naturen til glæde for dig selv og andre.

Udgiver: Århus Amt, Natur- og Miljø
Tlf.: 89 44 66 66
Tryk: Århus Amts Trykkeri 163-02-009
Layout: Hanne Skjoldager
Udgivet: 2002 - Juni

Fredningen

Mellem Mariager Fjord og landsbyen Katbjerg ligger et varieret landskab, som omfatter dyrkede marker, småskove, overdrev og kalkrige skrænter med væld. Her blev et område på ca. 140 ha. fredet i 1986. Fredningens formål er at sikre, at arealerne bevares i den tilstand, de henlå i på fredningstidspunktet, således at områdets karakter opretholdes. Det fredede område er privatejet bortset fra opholdsarealet ved Katbjerg Odde, som ejes af Århus Amt.

Landskabet

Mariager Fjord er den længste og samtidig en af de smukkeste af de østjyske fjorde. Fjorden består af en lavvandet ydre del, som bugter sig igennem flakområder, og af en dyb og smal indre del helt ned til 30 meters dybde.

Den ydre del er omgivet af vidtstrakte forlandsdannelser, som i stenalderen har været dækket af havet.

Den indre del, som strækker sig fra Hadsund til Hobro, udgør et meget karakteristisk eksempel på en østjysk tunneldal udgravet af smeltevand under isen. Kysten langs den indre del af fjorden er stedvis meget stejl. Hvor skrænterne er indskåret af dybe slugter, kommer området til at fremtræde stærkt kuperet, som f.eks. ved Katbjerg Odde.

Historie

Jordbunden i området består dels af vekslende lag af kalkholdigt moræneler og smeltevandssand. Forekomster af uforvitret ler under sandlag i den nordvestlige del af fredningen blev omkring århundredskiftet kommercielt udnyttet. Leret blev brugt til cementfremstilling. Det meget kalkholdige ler er, også af de lokale bønder, blevet anvendt til mergling af de sandede markjorder. Nu er lergravene for længst forladte, og en rig plantevækst har indfundet sig.

I området findes der flere gravhøje, hvoraf især Jordhøj og Ormhøj er meget velbevarede. Højene er bygget for 5000 år siden, og forskellige fund viser, at de flere gange i løbet af de første tusind år, de lå der, blev udrømmet og genbrugt til nye begravelser. Det er muligt at komme ind i Jordhøj, men da højen ligger på privat grund, skal man kontakte ejeren først (Katbjerg Oddevej 1). Husk lygte! Voldsted Høj er en langdysse fra bondestenalderen, en af Danmarks bedst bevarede langdysser. Der er gode adgangsforhold og parkeringsmulighed samt informationstavle på stedet.

Ønsker du at vide mere om Mariager Fjord området kan du se, hvilke publikationer der er udgivet på amtets hjemmeside: www.aaa.dk/nm

Turene

Fra P-pladsen ved landevejen i Katbjerg by udgår turen til Katbjerg Odde. Turen er på 2,5 km med en varighed af ca. 3/4 time. Første del af turen følger privat vej gennem en lille skov til Cecillieborgvej, hvorfra der er udsigt over området og Mariager Fjord. Derefter går turen igennem et kuperet overdrevsområde, hvor der bl. a. findes orkidéer.

Opholdsarealet på Katbjerg Odde er et strandoverdrev. Selve odden er en marin dannelse, aflejret af stenalderhavet og siden omformet af vandstrømmen. Fra odden er der en flot udsigt ud over fjorden og fjordens nordside med enebærbevoksede lyngskrænter.

Fra opholdsarealet går turen ad en skovvej gennem en lavtliggende elleskov med underbevoksning af hasselbuske samt en blandingskov. Turen er på 2 km med en varighed på ca. 1/2 time.

Den regionale cykelrute nr. 32 "Mariager Fjordruten" er anlagt i et samarbejde mellem Århus og Nordjyllands Amter. Ruten forløber omkring Danmarks måske mest storslåede fjordlandskab fra Mariager over Hobro og Hadsund tilbage til Mariager.